

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 78

van **CHRIS JANSSENS**

datum: 21 november 2022

aan **JAN JAMBON**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

Miljardentransfers naar Wallonië - Update berekening

Op 7 juli 2017 werd de door de Vlaamse Regering bestelde studie 'Interregionale financiële stromen in België van 2000 tot 2020' opgeleverd. De studie bevestigde dat de welvaartsoverdrachten van Vlaanderen naar Wallonië tussen 2000 en 2020 schommelden tussen 6,1 en 7,1 miljard euro, wat neerkomt op een welvaartsverlies per Vlaams gezin van 2590 euro netto per jaar. Er werd naar aanleiding van de publicatie ook een verdere - jaarlijkse - actualisering beloofd.

Na heel wat vertragingen werd op 30 november 2021 een derde update gepubliceerd waaruit bleek dat in 2021 de transfers fors toenamen tot 7,27 miljard euro. De prognoses voor de jaren nadien waren als volgt: "In 2022 stijgt de uitgaande financiële stroom vanuit het Vlaamse Gewest in nominale termen verder tot €7,44 mld. in 2022, €7,65 mld. in 2023 en €7,89 mld. in 2024, maar stabiliseert in verhouding tot het bbp (1,47%)." Deze derde actualisering is inmiddels alweer bijna een jaar oud.

Opgemerkt dient nog te worden dat de genoemde studie geen rekening houdt met de intergewestelijke geldstromen die ontstaan uit de betaling van rente op de federale staatsschuld. Op die keuze werd al kritiek geformuleerd, ook vanuit academische hoek. Die rentelasten lopen in België immers fors op door de Belgische jarenlange traditie van begrotingstekorten en de daarmee veroorzaakte enorme staatsschuld. Vandaag worden de rentetransfers bovendien internationaal wetenschappelijk erkend als een transfer.

1. Wanneer wordt de volgende (vierde) update van de transferstudie gepubliceerd?
2. Wat is de stand van zaken en wat zijn desgevallend de voorlopige bevindingen?
3. Is de minister van oordeel dat bij de becijfering van de miljardentransfers naar Wallonië ook rekening moet worden gehouden met de rentelasten op de staatsschuld? Zo niet, waarom niet? Zo ja, zal hij de opdracht geven om bij toekomstige updates ook hier rekening mee te houden?
4. Heeft de Vlaamse Regering - als veronderstelde belangenbehartiger van de Vlaamse natie - inmiddels nog initiatieven genomen of zal zij nog initiatieven nemen om deze jaarlijkse ontransparante en onvrijwillige welvaartsoverdrachten op de politieke agenda te zetten met het oog op een afbouw?
5. Zo ja, welke initiatieven en wanneer? Zo niet, waarom niet?

JAN JAMBON

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

ANTWOORD

op vraag nr. 78 van 21 november 2022

van **CHRIS JANSSENS**

1-2. In 2017 leverde KU Leuven, op vraag van de Vlaamse Regering, een rapport op over *De interregionale financiële stromen in België*. Het Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken (DKBUZA) bouwde verder op dit rapport en maakte de afgelopen jaren een aantal [updates](#) over de transferstromen.

In 2022 werkten mijn diensten een nieuw onderzoeksvoorstel uit. DKBUZA besteedde het maken van de update-studie dit jaar uit via een gunningsprocedure. Mijn administratie stelde derhalve een bestek op, in overleg met het departement Financiën en Begroting. Op 27 september 2022 werd dit bestek overgemaakt aan potentiële inschrijvers, waaronder een consultancybureau en universitaire onderzoeksgroepen die expertise hebben in publieke financiën. Er werd een begeleidingsgroep samengesteld om de offertes te beoordelen. Deze begeleidingsgroep bestaat uit vertegenwoordigers van DKBUZA en van het Departement Financiën en Begroting.

Tot en met 28 oktober 2022 konden de aangeschreven onderzoeksgroepen offertes indienen op basis van het bestek van DKBUZA. De begeleidingsgroep selecteerde de offerte van professor Willem Sas en Université Saint-Louis Bruxelles, op 28 november 2022 werd besloten de opdracht aan deze inschrijver te gunnen. De opdrachtnemer dient de geldelijke transfers te berekenen voor het jaar 2022, dit tegen ten laatste 1 juni 2023. Het bestek voorziet na oplevering van het eerste rapport in een evaluatie. Mits een positieve evaluatie zal dezelfde opdrachtnemer de transfers ook berekenen voor het jaar 2023, dit ten laatste tegen 1 mei 2024.

3. De perimeter van het onderzoek wordt breed genomen. Zowel de transfers via de sociale zekerheid als via de financiering van gewesten en gemeenschappen (op basis van de Financieringswet) en de primaire federale uitgaven worden onderzocht. Er zal ook onderzocht worden in welke mate de rentelasten op de staatsschuld zinvol betrokken kunnen worden in de analyse.

Binnen de academische wereld bestaan meningsverschillen over het al dan niet meenemen van de rentelasten op de staatsschuld als factor van invloed op de grootte van de interregionale transfers. In het referentierapport van de KU Leuven (2017) werd geoordeeld om deze interestlasten buiten beschouwing te laten. De auteurs argumenteerden toen namelijk dat er methodologische en conceptuele redenen waren om de interestlasten niet mee te nemen in de transferberekening.

In zijn bestek heeft DKBUZA in deze optiek aan de onderzoekers om een hernieuwde argumentatie gevraagd. De opdrachtnemer dient dus de impact van de rentelasten op de staatsschuld in te sluiten, als men evenwel toch tot de vaststelling komt dat er (methodologische) redenen zijn om deze buiten beschouwing te laten, moet hiervoor een solide argumentatie worden uitgewerkt.

4-5. Zoals toegelicht in mijn antwoord op uw eerdere schriftelijke vragen, met name nummers [449 dd. 14 september 2021](#) en [307 dd. 26 mei 2020](#), zijn de transfermechanismen geen stromen van de Vlaamse overheid naar andere overheden in dit land. Over de mechanismen wordt op federaal niveau beslist. De transfers zijn

het gevolg van beleidskeuzes op het federale niveau. De afbouw of afschaffing van de transfers is bijgevolg afhankelijk van het federale beleid. De mechanismen zelf worden gewijzigd door middel van een staatshervorming. Dit is met andere woorden geen hefboom in handen van de Vlaamse Regering.